

Rek. 24/2017/kultur D 2017

Tidigare nummer	A 1705/kultur
Behandlas i	Utskottet för kunskap och kultur i Norden

Utskottet för kunskap och kultur i Nordens betänkande över
politisk dialog om rekommendationen av Nordisk Råds Litteraturpriser (Rek. 24/2017)

Förslag

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet efter avslutad politisk dialog anser Rek. 24/2017 som *slutbehandlad*

Bakgrund

Nordiska rådet beslutade om Rek. 24/2017 *Nordisk Råds Litteraturpriser* på sessionen i Helsingfors 2017. Rådet rekommenderade Nordiska ministerrådet
att öka budgeten för Nordiskt översättningsstöd
att ökningen öronmärks för översättningar av vinnare av Nordiska rådets litteraturpris och Nordiska rådet barn- och ungdomslitteraturpris

Nordiska ministerrådet inkom med ett meddelande (svar) som utförligt förklarade varför man inte ville följa upp rådets rekommendation. Argumenten som fördes fram var bl.a. att det är förlagen som gör en marknadsmässig bedömning av om en bok ska översättas eller inte; att prisvinnarna i huvudsak inte blir översatta till de små språkområdena pga. svag förlagsstruktur och brist på kvalificerade översättare; att de små språkområdena, färöiska, grönländska och samiska får särskild uppmärksamhet inom ramen för Nordiskt översättningsstöd; att det är möjligt att söka stöd till översättningar av prisvinnande böcker upp till tre år efter prisutdelningen; att det är problematiskt att gynna ett enskilt förlag bara för att en av deras böcker har fått ett pris.

I betänkandet över meddelandet från Nordiska ministerrådet skrev utskottet att det dock står i samtliga stadgar att ett av syftena med priserna är att öka kunskapen om den nordiska kulturgemenskapen. Då översättningar av vinnare av litteraturpriset till de små språkområdena är obefintliga eller begränsade kan det finnas skäl att göra riktade insatser mot dessa (färöiska, grönländska, och de samiska språken).

Utskottet tog därför initiativ till en politisk dialog med de nordiska kulturministrarna

för att diskutera ett förslag om att öronmärka medel till översättningar av Nordiska rådets litteraturprisvinnare till de små språkområdena och/eller andra insatser för att öka antalet översättningar av Nordiska rådets litteraturpris.

Politisk dialog

Den politiska dialogen med de nordiska kulturministrarna genomfördes under samrådsmötet i samband med sessionen i Oslo 2018.

Utskottets ordförande framförde att utskottet är överens med ministerrådet att det är förlagen som gör en marknadsmässig bedömning av om en bok ska ges ut eller inte samt att svaga förlagsstrukturer och brist på översättare är ett hinder i synnerhet för de små språkområdena att ge ut nordisk litteratur. Ordföranden menade dock att en riktad satsning mot just de små språkområdena skulle kunna tjäna som ett incitament för förlagen att ta risken att översätta Nordiska rådets litteraturprisvinnare, vilket skulle öka möjligheten för att verken blir lästa. På detta sätt skulle målsättningen i stadgarna för priserna om att öka kunskapen i de nordiska länderna om den nordiska kulturgemenskapen ha större möjlighet att uppfyllas.

Ordföranden i ministerrådet för kultur underströk i sitt svar vikten av att nordisk litteratur blir översatt till andra nordiska språk. Översättningar skapar större kulturförståelse och ger ökad kunskap om de nordiska länderna. Ordföranden betonade att programmet Nordiskt översättningsstöd fungerar väl och bidrar till att ett stort antal böcker blir översatta och att stödet stärker förlagsbranschen och bidrar till att hålla färöiska, grönländska och samiska levande. Öronmärkning riskerar även att skapa inlåsningseffekter. Ministerrådet menade att rekommendationen redan är uppfylld men var enig i att man kan göra mer för att stimulera förlagen till att söka översättningsstöd och att marknadsföra stödet bättre.

Utskottets synpunkter/konklusion

Utskottets ordförande tackade ministrarna för den goda dialogen. I en efterföljande diskussion i utskottet underströks dock att utskottet finner det anmärkningsvärt att ministerrådet ur ett demokratiskt perspektiv väljer att inte arbeta vidare med förslaget när ett enigt utskott och ett enigt Nordiskt Råd, över partigrupsgränser och landsdelegationsgränser, ställt sig bakom rekommendationen. Utskottet inser att saken i och med den genomförda politiska dialogen är slutbehandlad och kommer att föreslå Nordiska rådet att Rek. 24/2017 läggs till handlingarna.

Reykjavik, den 22 januari 2019

Annette Lind (S)

Aron Emilsson (SD)

Gisle Meininger Saudland (FrP)

Johanna Karimäki (gröna)

Jorodd Asphjell (A)

Kimmo Kivelä (blå)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Lars Mejern Larsson (S)

Magni Arge (T)

Marianne Synnes (H)

Paavo Arhinmäki (vänst)

Tony Wikström (ÅSD)